

W

W (písmeno) -

Iniciála W s motívom tance smrti (A. F. Butsch: Die Bücher-Ornamentik Der Renaissance, Vol I., 1878)

Wadd - arab. واد - „milovaný“; pravdepodobne miestny (mineanský) ekvivalent mezopotámskeho boha *Sína*; boh mesiaca a zavražďovania v starovekej arabskej mytológii; v oficiálnom *panteóne* bol hneď za bohyňou *Astartou*; vo svätyni v oáze Dumab boli zhromaždené sochy rôznych arabských bohov, medzi nimi obrovská socha Wadda v podobe muža s mečom, kopijou, lukom a tulcom so šípami; v *Koráne* v súre Nuh (71,23) je spomínaný ako božstvo v dobe proroka *Noeho*; jeho symbolom Wadda bol had, obeťou mlieko

-v súvislosti s heslom *Alah v histórii*: Arabi zvykli vzývať *Alaha* počas veľkého nebezpečenstva; takto sa všemocný Alah stal postupne najvyšším kmeňovým božstvom; ďalšie mená, pod ktorými bol Alah označovaný sú babylonský a asýrsky *Ilu*, hebrejský *Elohim* a *Ilah* zo strednej Arábie; ďalším menom Alaha bol mineanský Wadd (oblasť severne od *Sáby*); v jeho podobe mal Alah tri dcéry; podľa ďalšej verzie, ktorá pochádza z Hadramautu v južnej Arábii, bol Alah totožný s bohom mesiaca *Sin*; Alaha uctievali aj v starobyľom juhoarabskom meste *Sába*, kde vládla kráľovná zo *Sáby* pod menom *Bilqis*

Wade-Giles - starší systém transkripcie čínštiny, založený na anglickom hláskovaní; v priebehu storočí bolo veľa pokusov transkripcie čínštiny; najviac populárnym sa stal pinyin, univerzálny latinský prepis čínskych znakov, ktorý je v súčasnosti využívaný v slovníkoch, dokumentoch a počítačových technológiách; bol vyvinutý v Číne v roku 1958 a schválený vládou v roku 1979; je najrozšírenejšou transkripciou na medzinárodnej úrovni, vrátane Spojených národov; starším systémom je Wade-Giles a Palladius systém založený na *azbuke*, populárny v Sovietskom zväze; okrem týchto systémov, existujú tiež transkripcie čínštiny v nemčine, francúzštine, češtine a ď; všetky sú založené na *latinke*; niektoré transkripčné systémy, najmä poľský a francúzsky, nezodpovedajú presne súčasnému systému pinyin, ktorý odráža zvuky moderného štandardu mandarínskej čínštiny

<http://en.wikipedia.org/wiki/Wade%E2%80%93Giles>

Wadžet - angl. prepis mena *Vadžet*

Wagenschön Franz Xaver - (†1790); nemecko-český maliar a medirytca rokokového a klasicistického štýlu; v raných rokoch produkoval portréty šľachticov, ktorí sa zdržiavali na dvore Márie Terézie a členov jej rodiny, najmä Márie Antoinety; v neskoršom živote produkoval náboženské a alegorické práce ovplyvnené talianskym barokom; bol tiež známy prácami pre kláštory a kostoly; jeho práce v SNG pôvodne pod *Stredoeurópsky maliar z polovice 18.storočia*; pozri *rakúski maliari 18.st.*, *nemeckí maliari 18.st.*, *barokoví maliari*

<http://www.webumenia.sk/autor/11575>

<https://marinni.dreamwidth.org/275147.html?style=site&thread=5054923>

<https://www.google.sk/search?q=Wagensch%C3%B6n+Franz+Xaver&espv=2&biw=1850&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwje-rqXzYbMAhWFchQKHQeASAOsAQIKw>

F. X. Wagenschön: Neptúm a Amfitrité so skupinou mermanov a nereíd (rytina, 1784)

F. X. Wagenschön: Neptún s Amfitrité, Mermanmi a kúpajúcimi sa nymfami (rytina, 1771)

F. X. Wagenschön: Neptún s Amfitrité, Mermanmi a kúpajúcimi sa nymfami (rytina, 1771)

Wahlbom Carl Johan Wilhelm - (†1858); jeden z najpopulárnejších švédskych historických maliarov 19.st.; porovnaj termín *historizmus*; pozri *bitka pri Lutzene*

http://sv.wikipedia.org/wiki/Carl_Wahlbom

C. Wahlbom: Bitka pri Lützene 1632. Smrť kráľa Gustáva II. Adolfa v bitke pri Lützene (1855)

C. Wahlbom: Umlčanie Gustava II. Adolfa (1853)

waka - jap. 和歌; iný názov pre báseň *tanka*; dosl. preklad – „japonská pieseň“; japonský stredoveký poetický žáner, ktorý sa objavil počas Heian. Názov žánru waka sa objavila počas obdobia Heian (794-1185, respektíve 1192); jeho znalosť bola nevyhnutná pre každého aristokrata

<http://ca.wikipedia.org/wiki/Waka>

http://en.wikipedia.org/wiki/File:Kokin_Wakashu_Genei.jpg

wakizaši - jap. 脇差; angl. Wakizashi; v súvislosti s heslom *japonský meč*: wakizaši alebo tiež *mamorigatana* je kratší z dvojice mečov, ktoré nosil *samuraj*; čepeľ má zvyčajne dĺžku 40-60cm; má rovnaký vzhľad, ako katana, s ktorou bol používaný v páre ako záložná zbraň; čepeľ wakizaši bola vyrábaná rovnakým postupom ako katana, poprípade priamo zo zlomených čepelí dlhých mečov; wakizaši bola považovaná za ochrankyňu cti a ako taká nebola nikdy odkladaná; dokonca aj vo vlastnom dome ju samuraji mali stále na dosah; nosili ju zastrčenú za opaskom čepeľou hore, aby mohli priamo z pošvy udrieť nepriateľa; v prípade *rituálnej samovraždy seppuku* mohol ju samuraj vykonať pomocou svojho wakizaši, hoci najčastejšie bola používaná dýka tantó (短刀); pozri *seppuku*

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Wakiza%C5%A1i>

T. Yoshitoshi: Akashi Gidayu píše báseň o svojej smrti pred vykonaním seppuku 1582 (drevoryt, 1890)

U. Kunijoši: Miyamoto Musashi povedal, že vlastní svoje šťastie (farebný drevorez, 1847-1853)

Walburga - (†779); tiež Walpurga, Walpurgis, *Valpurga*; kresťanská svätica a mniška anglického pôvodu, uznávaná abatiša z dvoch kláštorov; jej pozostatky uctievané a považované za prospešné pre tých, ktorí trpia; jej hrob vyžaroval tajomnú tekutinu, ktorá mala *apotropajnú* povosť a údajne chránila pred čarodejnicami; a čarami (pozri *Valpugina noc*); jej kult sa rozšíril vo Francúzsku, Porýni a Flámsku; najskôr predstavovaná na zač. 11.st. v Hitda kódexe, ako drží štylizované stebľa obilia; na iných zobrazeniach je palmová vetva, čo je zavádzajúce, lebo Walpurga nebola umučená; atribút *obilia* bola interpretovaný ako odkaz na staršiu pohanskú koncepciu Veľkej matky; roľníci vyrábali repliku v tvare kukuričnej bábiky v čase zberu a vysvetľovali prítomnosť sv. Walpury v snope obilia; pozri *kresťanskí svätci, mágia*

<http://www.giovanipelosini.com/2011/04/primo-maggio-la-tenebrosa-notte-di-valpurga-e-il-radio-calendimaggio/>

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Walpurgis (kolorovaný drevoryt, Norimberská kronika, 1493)

Majster Meßkirch: Sv. Walburga (1535-1540)

Stredoeurópsky maliar zo začiatku 18.storočia: Svätá Walburga (1700-1710)

Valpurga waldenski - valdenski

Wales - pozri *Veľká Británia*

<https://sk.wikipedia.org/wiki/Wales>

R. Wilson: Pohľad na horu Snowdon od jazera Llyn Nantlle (1766)

R. Wilson: Llyn Cau, Cadair Idris (1755)

waleskí krajinári - pozri *S. Williams*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Welsh_landscape_painters

waleskí umelci - pozri *S. Williams; britskí umelci*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Welsh_artists

waleský folklór - pozri *čarodejnica hmly, Gwrach-y- Rhilyn, Cyoeraeth*

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Welsh_folklore

Wali - Váli

Wallaceova zbierka/volisova - zbierka britského prírodovedca a cestovateľa Alfreda Russela Wallace (†1913);
pozri *sv. Hubert*

Wallcousins Ernest Charles - (†1976); anglický maliar a ilustrátor

https://www.google.sk/search?q=Ernest+Wallcousins&oq=Ernest+Wallcousins&aqs=chrome..69j57j0l2.1525j0j7&sourceid=chrome&espy=210&es_sm=93&ie=UTF-8

E. Wallcousins: Helgi Hundingsbane sa vracia do Valhaly (1912)

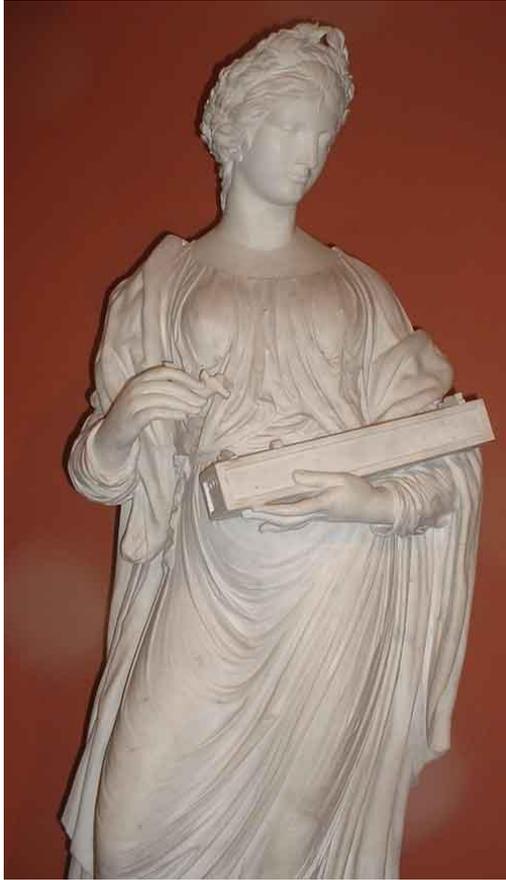

E. Wallcousins: Kus rozhovoru (1943)

Wali - germánsky boh jari; pozri *jar*

Walpurgis - *Valpurga*

Walsh John - anglický klasicistický sochár; pozri *novoklasicizmus, klasicizmus*

J. Walsh: Terpsychoré (1771)

Walter a Griselda - Valter a Griselda

Wandelaar Jan - (†1759); maliar a rytec z 18.st. zo severného Holandska (pozri *Frízsko*); pozri *holandski maliari 18.st. zo severného Holandska, frízski maliari*

http://en.wikipedia.org/wiki/Jan_Wandelaar

Wandschmuck - Geržová v súvislosti s heslom *gýč*: historicky *gýč* súvisí s pojmom Wandschmuck, konzumným artiklom, ktorý sa ako *dekorácia* vešal na stenu; vzorom takejto dekorácie boli meštianske *salóny* neskorého 19.st., tzv. *Gute Stube*

Wang Wei/Wang Wej - (†759/761); čínsky pchin-jinom Wáng Wéi; zjednodušenými znakmi 王维 ; tradičnými znakmi 王維 ; písal tiež pod pseudonymom Mo-ťie (čínskym pchin-jinom Mójié, znaky 摩詰); čínska básnik, maliar a politik z obdobia *dynastie Tchang*; patril k najvýznamnejším osobnostiam svojej doby; bol presvedčeným budhistou a pseudonym Mo-ťie si vybral podľa postavy z budhistickej *sútry Vimalakīrti*; dnes je radený k najväčším čínskym básnikom vôbec; väčšinu jeho diela tvorí popisné básne zachycujúce prírodu a reflektujúce budhistickú životnú filozofiu; ako maliar patrí k zakladateľom čínskeho krajinárstva, ale jeho dielo je známe iba z neskorších *kópií*; venoval sa aj nástennej výzdobe budhistických chrámov

[http://en.wikipedia.org/wiki/Wang_Wei_\(8th_century_poet\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Wang_Wei_(8th_century_poet))

Wang Wei: Portrét učenca Fu Šenga (detail, 720-760)

Wang Wei:

Wang Wei:

warburgovská metóda - pozri *ikonológia*

Ward Lynd - (†1985); americký maliar a grafik, známy predovšetkým svojimi *drevorezmi*, ktoré sú ovplyvnené tvorbou *F. Masereela*; robil aj *mezotinty* a *litografie*, *akvarely s atramentom*; kombinoval *art deco* s *expresionizmom*; je autorom šiestich románov v drevorytoch a troch *leporel* pre deti, ilustroval ďalších dvesto kníh

<http://www.wikipaintings.org/en/lynd-ward/not-detected-272543>

L. Ward: (ilustrácia k románu *Predohra k miliónu rokov*, drevoryt, 1933)

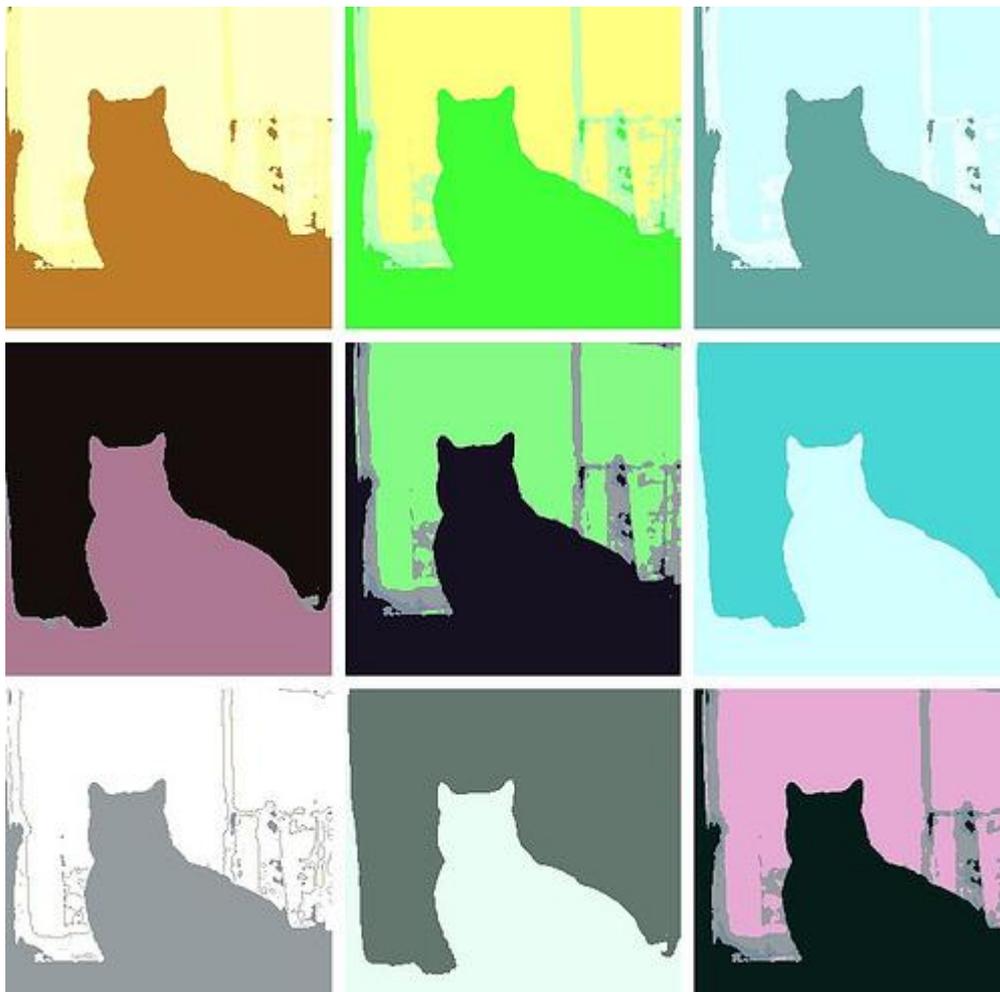

L. Ward: Autoportrét F. Masereela (1919)

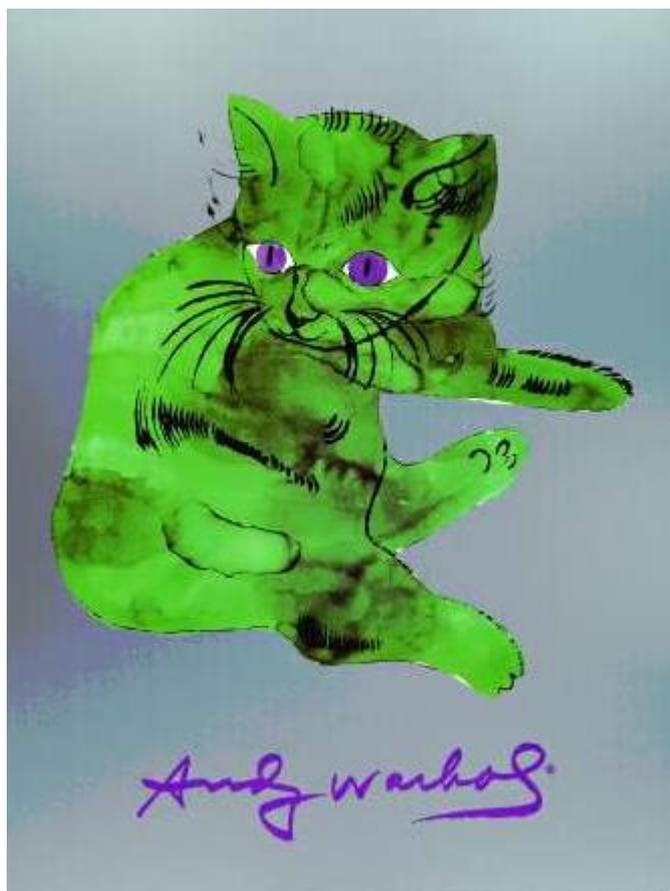
Warhol Andy - (†1987); americký maliar, filmový tvorca a dôležitá osobnosť *pop artu*; svoju kariéru zahájil ako ilustrátor reklamných predmetov; neskoršie sa stal známy ako maliar, režisér avantgardných filmov (medzi rokmi 1963 až 1968 vytvoril viac než šesťdesiat filmov) a manažér rockovej skupiny The Velvet Underground; v 70. rokoch a v 80. rokoch vytváral výtlačky slávnych ľudí ako Marilyn Monroe a Elvis Presley; ikonické figúry a slávni ľudia sú hlavné témy v tvorbe Warhola; stal sa známym hlavne rozmarnými atramentovými maľbami topánok v charakteristickom štýle; Warholovo umenie zahŕňalo mnoho foriem médií, vrátane ručného kreslenie, maľby, grafiky, fotografie, sieťotlače, sochárstva, filmu a hudby; bol tiež priekopníkom v počítačovo generovaných umeniach pomocou Amiga počítačov, ktoré boli zavedené v roku 1984, dva roky pred jeho smrťou (pozri *počítačová grafika*); založil Interview Magazine a bol autorom mnohých kníh; je tiež pozoruhodný ako gay, ktorý tak žil otvorene ešte pred hnutím za práva gayov; jeho štúdio Factory bolo slávnym miestom stretnutí, kde sa schádzali významní intelektuáli, transsexuáli, dramatici, ľudia z českej ulice, hollywoodske celebrity a bohatí patróni; pozri *hipster*

http://en.wikipedia.org/wiki/Andy_Warhol

<http://www.wikiart.org/en/andy-warhol/a-cat-named-sam> (prehľad diel)

A. Varhol: Mačky (serigrafia, 1954)

A. Varhol: Mačka menom Sam (1954)

A. Warhol: Hans Christian Andersen (sieťotlač, 1987)

A. Warhol: Polievka od Campbella (1968)

A. Warhol: Malá plechovica polievky od Campbella (1962)

A. Warhol: Marilyn Monroe (serigrafia)

A. Warhol: Pes

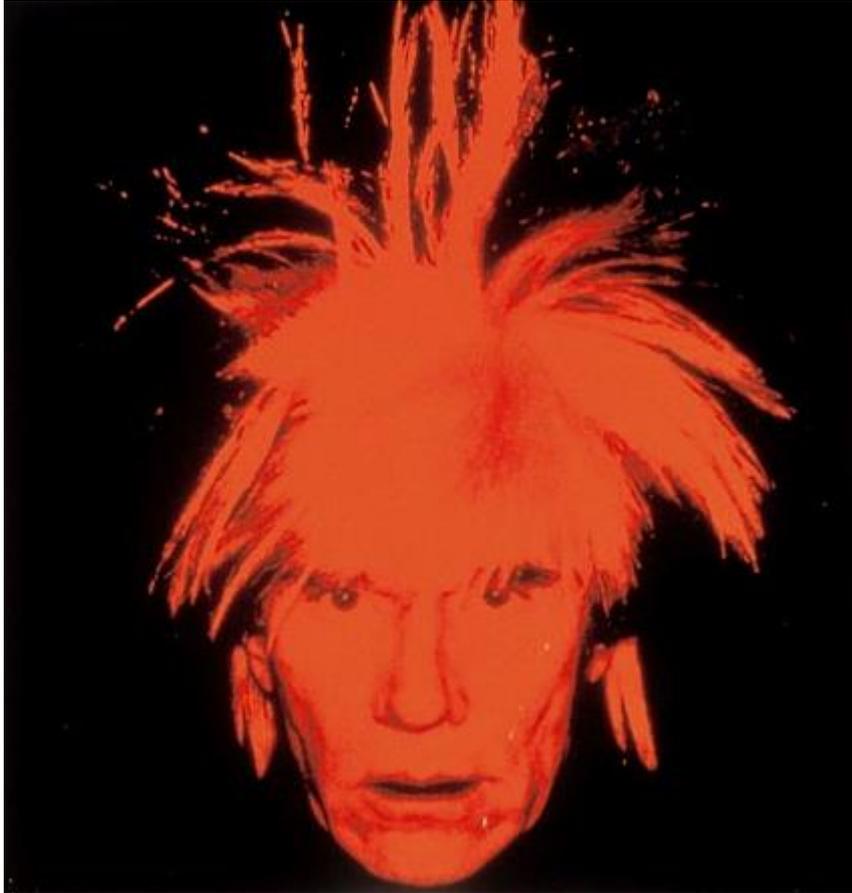
A. Warhol: Papagáj (ofset, 1982)

A. Warhol: Autoportrét v prevlečení (1982)

A. Warhol: Autoportrét v prevlečení (1982)

A. Warhol: Autoportrét (1986)

warihagi - japonská sochárska technika zdokonalená sochárom *Džóčó* (neskorá doba *Heian*); pozri *josegi*, *japonské umenie*

Warlukurlangu umelci - austrálski umelci z rad aborigénov, združených v umeleckom centre v Yuendumu, južnom Severnom území spoločenstva v Austrálii na vzdialených kútoch juhozápadne púšte Tanami; Warlukurlangu je baštou tradičnej Warlpiri kultúry; výraz Warlukurlangu znamená „patriaci k požiariu“; obrazy Warlukurlangu umelcov zobrazujú púštne trate, ikonické stopy, mapovacie schémy, živý i neživý život; ich cieľom je estetické potešenie, čira radosť z tvorby i komercia; umelci tvoria *akrylovými farbami*; pozri *D. Napangardi*, *austrálske umenie domorodé súčasné*

Wasel - Baegert Wasel Derick

Waset - Weset

wat/waaden - vat

Waterhouse John William - (†1917); anglický maliar známy prácami v *prerafaelitskom* štýle; tvoril niekoľko desaťročí po rozpade Bratstva prerafaelitov, ktoré rozkvitало v pol. 19.st.; získal prezývku „moderného prerafaelista“; štylistické výpožičky nájdeme aj v dielach Waterhousových *impresionistických* súčasníkov; jeho diela boli známe svojimi vyobrazeniami žien z antickej mytológie a námety z *artušových* legiend; pozri *naratívny*

http://en.wikipedia.org/wiki/John_William_Waterhouse

http://cs.wikipedia.org/wiki/Alfred_Tennyson

<http://bg.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%81>

[http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%98%CE%AF%CF%83%CE%B2%CE%B7_\(%CE%BC%CF%85%CE%B8%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AF%CE%B1\)](http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%98%CE%AF%CF%83%CE%B2%CE%B7_(%CE%BC%CF%85%CE%B8%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AF%CE%B1))

[http://fr.wikipedia.org/wiki/La_Temp%C3%AAte_\(Shakespeare\)](http://fr.wikipedia.org/wiki/La_Temp%C3%AAte_(Shakespeare))

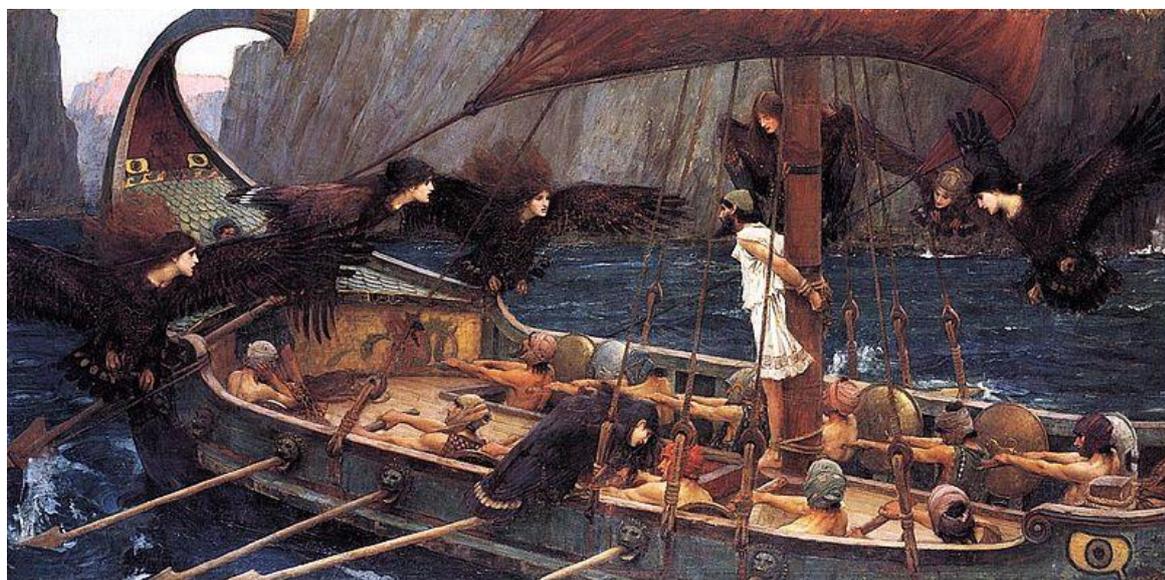
J. W. Waterhouse: Krištáľová guľa (1902)

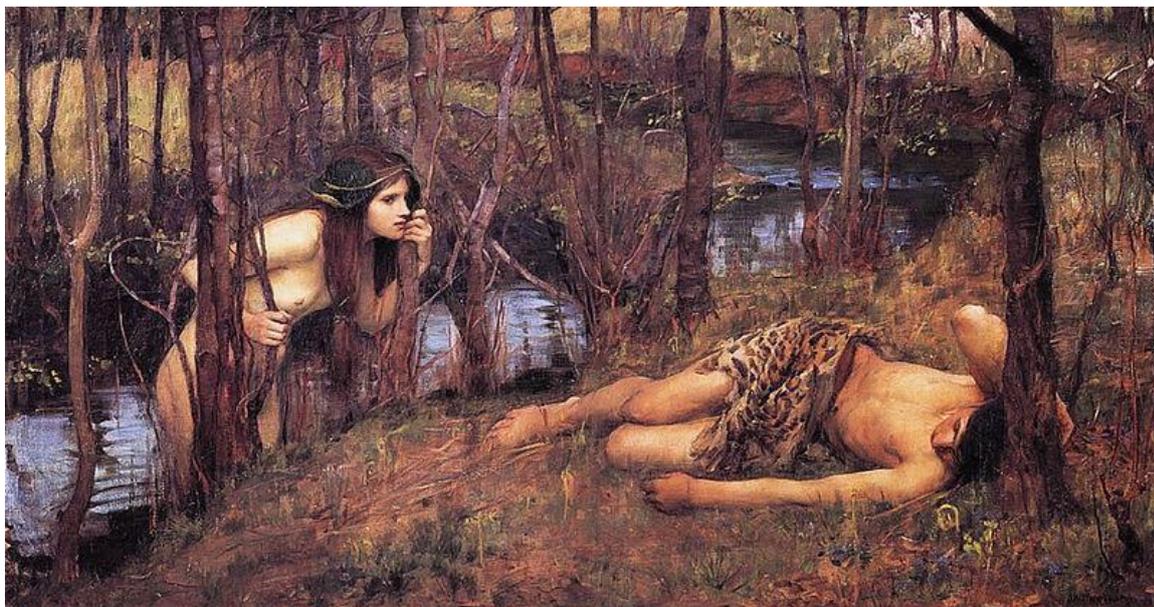
J. W. Waterhouse: Čarodejnica Kirke. Magický kruh (1886)

J. W. Waterhouse: Penelope a nápadníci

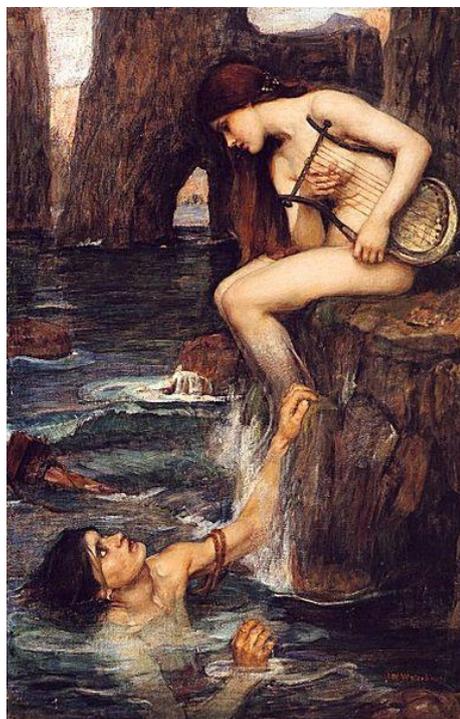
J. W. Waterhouse: Ulysses a Sirény

J. W. Waterhouse: Najáda

J. W. Waterhouse: Morská panna
J. W. Waterhouse: Siréna

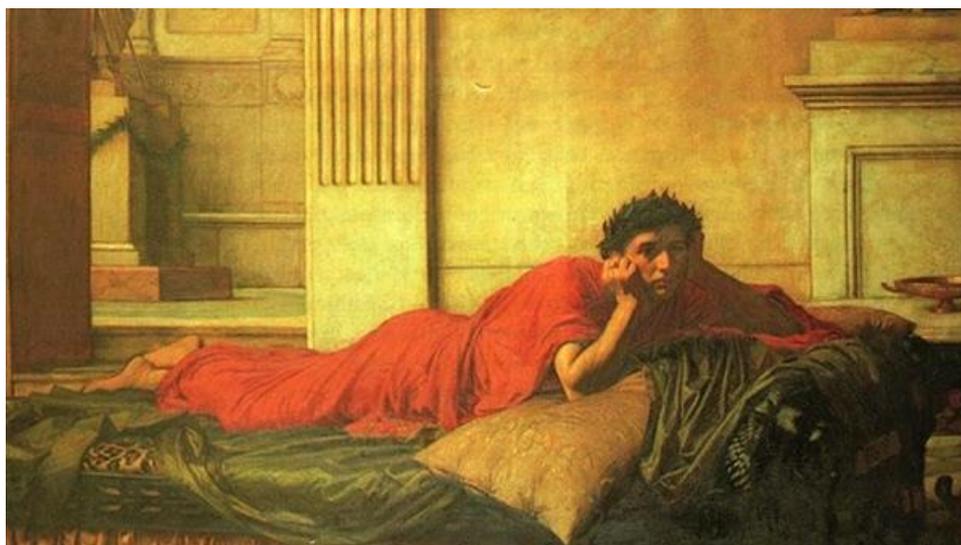
J. W. Waterhouse: Pani z Shalottu

J. W. Waterhouse: Dante a Beatrice (1914-1917)

J. W. Waterhouse: Apollo a Dafne (1908)

J. W. Waterhouse: Výčitky svedomia cisára Nera po vražde svojej matky (1878)

Waterloo (obec, bitka) - pozri *Napoleon Bonaparte*; *Belgicko*

[https://sk.wikipedia.org/wiki/Waterloo_\(Belgicko\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Waterloo_(Belgicko))

<https://www.google.sk/search?q=C1%C3%A9ment-Auguste+Andrieux&espv=2&biw=1851&bih=995&site=webhp&tbn=isch&tbo=u&source=univ>

<https://www.google.com/search?sa=X&ved=0CCgOsARqFOoTCPnItfzakMkCFYo7FAodmlcG7Q#imgrc=TvAaoswWbB31WM%3A>

A.-C. Auguste: Bitka pri Waterloo (1852)

D. Wilkie: Vyslúžilci z Chelsea čítajú o udalostiach pri Waterloo (1818-1822)

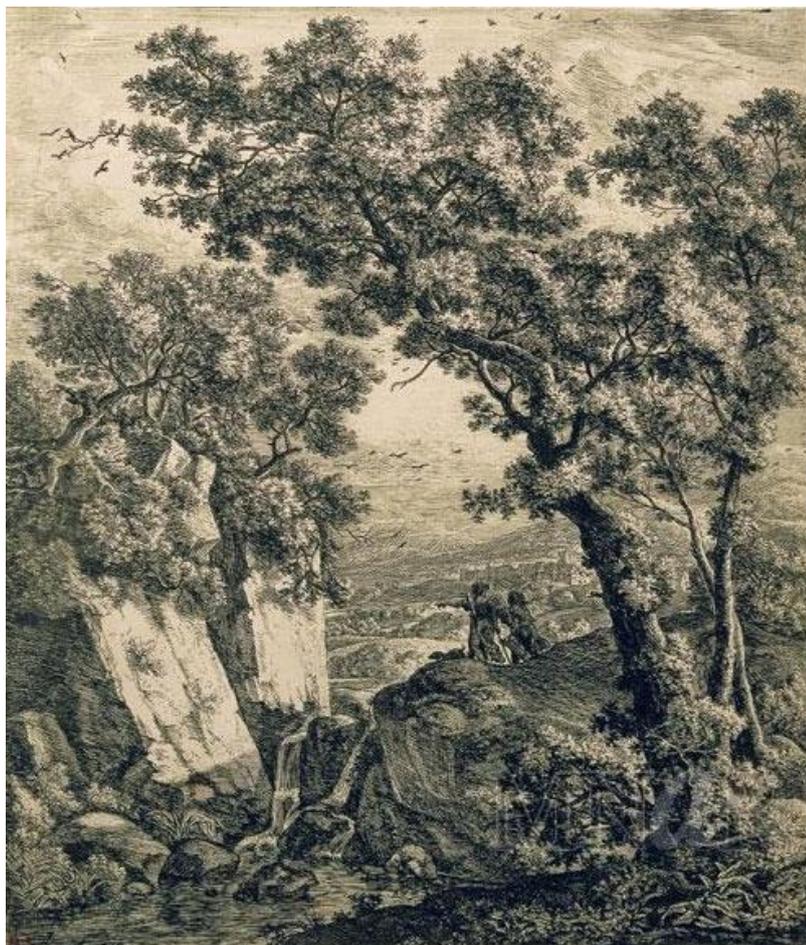

William Sadler: Bitka pri Waterloo 1815

Waterloo Antoni - (†1690); krajinár, maliar a rytec *holandského zlatého veku*

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=20

<https://art.famsf.org/anthonie-waterloo>
<http://www.codart.nl/exhibitions/details/647/>

A. Waterloo: Tobiáš a anjel (1630-1680)

A. Waterloo: Smrť Adonisa (lept, 17.st.)

A. Waterloo: Hagar utešovaná anjelom (lept, 17.st.)

A. Waterloo: Apolo a Dafne (lept, 17.st.)

A. Waterloo: Eliáš na púšti (lept, 17.st.)

A. Waterloo: Prepustenie Hagar (lept, 17.st.)

A. Waterloo: Mladý Tobiáš a anjel (lept, 17.st.)

A. Waterloo: Stromy pri rieke (lept, 17.st.)

A. Waterloo: Cesty lesom (paysage animé, lept, 17.st.)

A. Krajina s mostom (rytina, 17.st.)

A. Waterloo: Les (krieda, akvarel, uhol)

Watteau Antoine - (†1721); francúzsky *barokový* maliar a kresliar, ktorý je súčasne považovaný za prvého *rokokového* umelca; hravé a rozmarné výjavy pastierov, komediantov a tanečníkov uprostred idylickej krajiny kreslil podľa divadelných *kulis* (pozri *kurtoázia*, *galantné príbehy*); *kostýmy* jeho postáv dokonca ovplyvnili dobovú módu („*kostýmy a la Watteau*“); jeho ľahko melancholické maľby vyjadrujú *pominuteľnosť času* (pozri *pominuteľnosť/ničota*); okrem malieb sa zachovalo veľa kresieb červenou *ceruzou* alebo *čiernou kriedou*; pozri *žánrové umenie*

http://sk.wikipedia.org/wiki/Antoine_Watteau

http://en.wikipedia.org/wiki/Académie_de_peinture_et_de_sculpture

A. Watteau: Dvorský ples (1717)

A. Watteau: Sernáda (1715)

J.-A. Watteau: Talianski komici (1720)

Watts George Fredric - (†1904); maliar a sochár vo viktoriánskom Anglicku; jeho tvorba zahŕňa veľké fresky a historické obrazy, alegorické a mytologické témy a portréty významných súčasníkov; ako sochár je známy *neoklasicistickými* sochami

http://de.wikipedia.org/wiki/George_Frederic_Watts

<http://www.wikiart.org/en/george-frederick-watts/cardinal-manning-1882> (prehľad diel)

G. F. Watts: Minotauros
G. F. Watts: Sir Galahad

G. F. Watts: Milosrdný Samaritán (pred 1904)
G. F. Watts: Nádej (1886)

G. F. Watts: Fyzikálna energia

G. Watts: Medúza (1840)

G. F. Watts: Kardinál Manning (1882)

wayang - jávske označenie pre tieňového bábkového predstavenia alebo predstavenia ľudských tanečníkov; ak je termín používaný na označenie bábkového divadla, obvykle je i bábka pomenovaná wayang; termín pochádza z jávskeho wayang či indonézskeho bayang, čo znamená „tieň“; bábkové predstavenie je sprevádzané orchestrom gamelan; od 7. novembra 2003 je tieňovej bábkové divadlo Wayang národným kultúrnym dedičstvom *UNESCO*;

1.indonézske *bábkové* predstavenie; pozri *wayang purwa*, *wayang gedok*, *wayang orang*; *tieňohra*; *bunraku*; *bábkové divadlo*; *secesia (Baleka)*

2.indonézska zosposu paličkami vedená *bábka* tradične určených znakov: kladná postava - príchod sprava (pozri *pravý*), úzke šikmé oči; záporná postava príchod zľava (pozri *ľavý*), široké oči; nálada postavy vyjadrená farbou; pozri *javajka*; porovnaj *jasle*

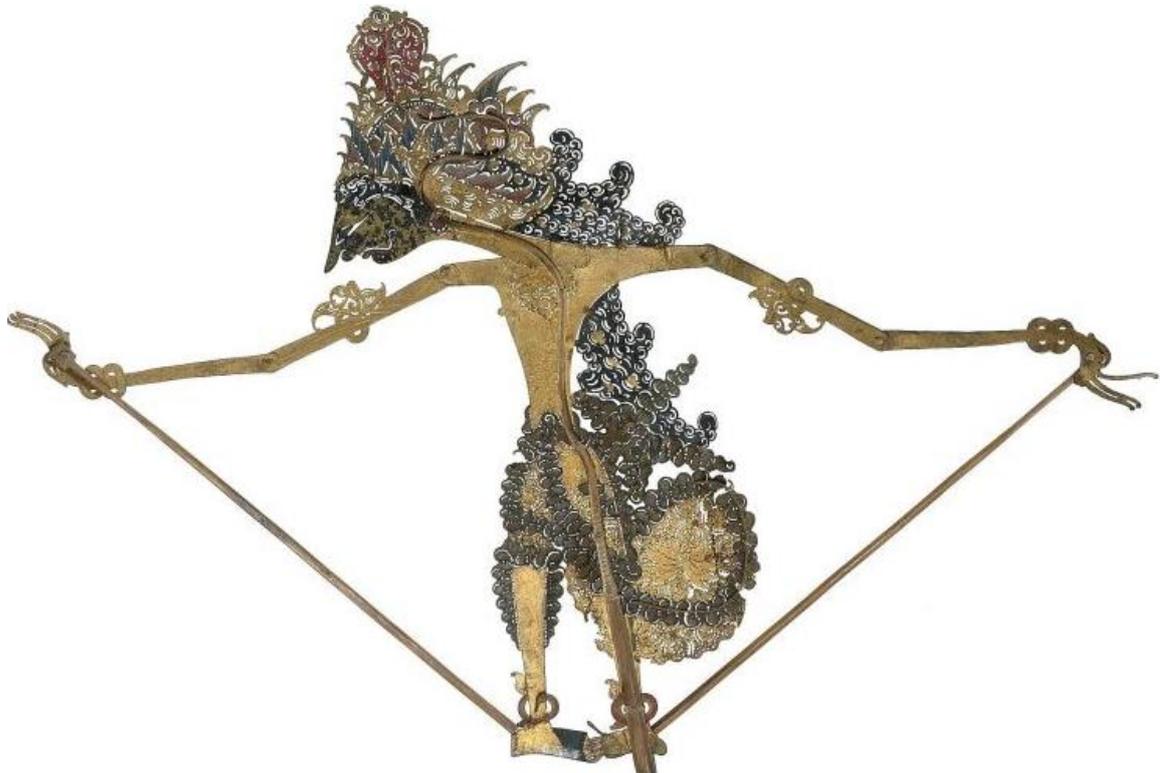
-v súvislosti s článkom *Jáva*: bábkové divadlo *wayang* je nazývané tiež *tieňové divadlo*; je to preto, lebo diváčky museli sedieť oddelene za plachtou a z krásnych bábok videli iba *siluety*

http://jv.wikipedia.org/wiki/Gambar:COLLECTIE_TROPENMUSEUM_Wajangpop_voorstellende_Rama_TMnr_3582-5.jpg

<https://www.google.sk/search?q=Wayang&espv=2&biw=1850&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjAu9OEEzIjMAhUDUhQKHd38DNoQsAQIHA>

http://jv.wikipedia.org/wiki/Gambar:COLLECTIE_TROPENMUSEUM_Wajangpop_voorstellende_Rama_TMnr_3582-5.jpg

<http://education.asianart.org/explore-resources/background-information/introduction-puppet-theater-wayang-indonesia>

Boh Ráma (wayang)

wayang beber - z jávskeho wayang – „bábika“, beber – „valec“; forma dramatického príbehu na indonézskeom ostrove Jáva, v ktorom scény namaľované na zvitku, sa ukazujú a rozprávajú s hudobným sprievodom; príbehy čerpajú z čias neskoršieho hindsko-jávského kráľovstva (13.-16.st.), v ktorom sa odohráva naratívny cyklus mýtického princa Panji; tieto Panji príbehy sú mladšie ako naratívna tradícia *wayang gedog*; indonézskej divadlo wayang beber je štýlu *wayang* a patrí do žánru, ktorý má vysokú úctu medzi obyvateľstvom, ale v praxi sa vytratil na začiatku 20.st.; podľa prieskumu z roku 1960 boli objavené dve sady ručne maľovaných zvitkov, ktoré sú stále vo vlastníctve rodín, ktoré ich zdedili; pochádzajú možno z konca 17.st.

https://de.wikipedia.org/wiki/Wayang_beber

Scéna bitky (wayang beber, 2010)

wayang gedog/wayang topeng - jávska maskovaná tanečná dráma, v ktorej tanečníci nosia masky (topeng) v tvare ľudskej tváre, vyrobené z dreva, a to buď vyrezávané, lakované alebo pokryté batikované; masky sú nosené po celý čas trvania výkonu; táto forma tanečnej drámy bola pôvodne vyvinutá ako ľudové umenie a následne v dvorskom prostredí sa stala umeleckou formou v Surakartovom paláci; cyklus naratívnych príbehov z kráľovstva Janggala, v ktorom vystupuje legendárny princ Panji; hlavný dej tvorí milostný príbeh princeznej Candra Kiran z Kediri a Raden Panji Asmarabangun, korunného princa kráľovstva Jenggala; slovo gedog pochádza z kedok, ktoré rovnako ako topeng znamená masku; pozri *tanec*

https://www.google.sk/search?q=wayang+gedog+wikipedia&espv=2&biw=1850&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwiVr43f44nMAhUF7ROKHe_DBCgOsAQIw&dpr=1

https://www.google.sk/search?q=prince+panji&espv=2&biw=1850&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwiIh-6zhYvMAhUDPRoKHFvBtcQsAQIKA&dpr=1#tbm=isch&tbs=rimg%3ACYC_1LnIP-AU6IjgNDCWmNINU6sKL4u2AVBagaz3weQDsLqB6jjgquMHZb43cUDG4mxPN0RTD5Bc7Piz_15vAAzquscSoSCQ0MJaY2U1TqEXdVyMUohJmfKhJwovi7YBUFqARBOAA9eX7GusqEglrPFB5AOwuoBEuBiNJ3CXP9SoSCXqOKCq4wdlvEdr9MIQ5qJpPKhIJdxQMbibE80RPeK8M06Bzn8qEgnRFMPkFzs-LBGD_1BHB698_1oyoSCf_1m8ADOq6xxET3ivDNOgc5_1&q=prince%20panji&imgc=tLoIwRab2XxynM%3A

Tanečná dráma wayang topeng

wayang golek/wayang menak - trojrozmerné *bábky*; tradičný typ indonézskeho wayangu ovládaného zošpodu paličkami; drevené bábkky majú jednoduchú konštrukciu, ale napriek tomu nimi možno dosiahnuť zdanlivo ľudský, expresívny pohyb; naratívnych príbehov Wayang golek je veľmi málo a je možné, že toto umenie pochádza z Číny 17.st.; v provincii Západná Jáva ide o príbehy z indických eposov Ramayana a *Mahábhárata*; vo východnej Jáve aj výjavy zo života Amir Hamzu, strýka proroka *Mohameda*; najmä posledné sa nazývajú v užšom slova zmysle wayang menak (z menak – „aristokratický“)

https://de.wikipedia.org/wiki/Wayang_Golek

Nakula alebo Sahadeva, jeden z piatich bratov Pánduovcov, postáv z Mahábháraty (wayang golek, pred 1914)

wayang kerucil - wayang kelitik

wayang klitik - ploché drevené *bábky*, ktoré sú strednou cestou medzi *wayan golek* a *wyang kulit*; sú konštruované podobne ako figúry wayang kulit, ale z tenkých kúskov dreva namiesto kože a fungujú tiež ako tieňové divadlo; ďalšia podobnosť je, že sú rovnakej veľkosti ako menšie postavy wayang kulit; avšak drevo je náchylnejšie na rozbitie ako koža, a tak počas bojových scén figúrky wayan klitik často utrpeli značné škody a v krajine, v ktorej pred rokom 1970 neboli adekvátne lepidlá k dispozícii, poškodenie všeobecne znamenalo nákladné, novo vyrobené postavy; preto postavy určené na bojové scény mali kožené chrániče na prsiach; postavy wayang klitik pochádzajú pôvodne z východnej Jávy, kde ešte dodnes existujú dielne na ich výrobu; sú menej nákladné ako *bábky wayang kulit*; pôvod príbehov bábkových hier pochádza z kráľovstva východnej Jávy: Jenggala, Kediri a Majapahit; z Jenggala a Kediri prichádzajú príbehy Raden Panji a Cindelas, ktoré rozprávajú o dobrodružstve dvojice dedinských mladíkov s ich bojovými kohútmi; Majapahit pochádzajú príbehy šikovného chlapíka príbeh Damarwulan, ktorý sa napokon stane kráľom Majapahitu

Bábka z hry wayang klitik (drevo)

Bábky z hry wayang klitik (drevo)

wayang kulit - tiež *wayang purwa*; tieňové ploché kožené alebo papierové *bábky*; sú vo všetkých veľkostiach, od 25 cm do 75 cm; obvykle sú vyrobené z kože byvola alebo kozy a upevnené na bambusové palice; najlepšie bábky sú z pergamenu z kože samíc vodného byvola, ktorý je vytvrzovaný až desať rokov; rezbárska práca a dierovanie surovej kože, ktoré je najviac zodpovedné za stváranie postáv a tieň, sa riadi náčrtom; zhotovenie wayang palice z rohu zahŕňa zložitý proces rezania, údenia, ručné tvarovanie a brúsenie, kým sa nedosiahne požadovaný účinok; keď je zvyšok bábky pripravený, umelec pripojí rukoväť okolo jednotlivých obrázkov a zaistí ju ihlou a niťou; veľká bábka sa vyrába päť mesiacov i viac

https://en.wikipedia.org/wiki/Wayang_Kulit_Indonesia

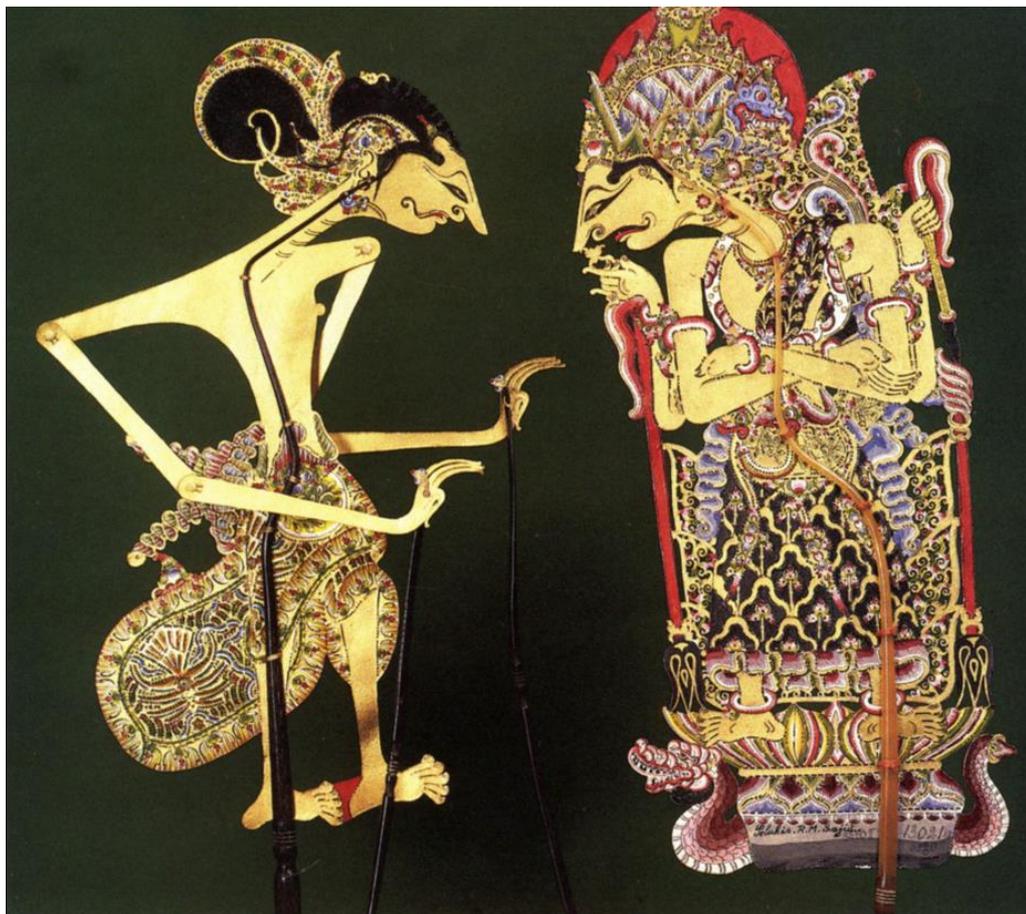

Bábky z hry wayang kulit

wayang menak - *wayang golek*

wayang orang - *wayang wong*

wayang purwa - starobylý *wayang* s námetmi hrdinov *Mahábháraty* (staroindický epos o bratrovražednom boji kmeňa Bharathovcov) a *Rámájany*; tiež ide o tieňohru žánru *wayang*; pozri *indické divadlo: kathakali*

Scéna z Mahábháraty (wayang purwa)

wayang topeng - wayang gedok

wayang wong - tiež známy ako *wayang orang* – „ľudský wayang“; živými hercami predvádzaná tanečná dráma vychádzajúca z bábkového divadla *wayang*; tento žáner bol populárny na cisárskych dvoroch i dedinách až do 1960; druh klasického jávskeho tanečného divadelného predstavenia s motívmi prevzatými z epizód Ramayana a *Mahábhárata*; predstavenia sú štylizované a odrážajú jávsku dvorskú kultúru; je to totálne divadlo, zahŕňajúce tanec, divadlo, hudbu, výtvarné umenie, jazyk a literatúru; vysoko kultivovaný zmysel pre formalitu prestupuje každý aspekt predstavenia; napriek tomu, že je silne spojené s jávskou tradíciou, varianty wayang wong tanečnú drámu tiež možno nájsť v susedných etnických tradíciách, vrátane balijskej a sundskej; pozri *tanec*

https://en.wikipedia.org/wiki/Wayang_wong

Bohovia Rama a Síta sprevádzajúci Lahsmana počas jeho exilu (jávsky baletný tanec wayang wong)

Wayland - Völundr

Wälsung - preklade Walesania; vo Wagnerovom cykle *Prsteň Niebelungov* vystupuje Wälsung ako rodina pochádzajúca z *Wotana*; spolu s Walesom otcom rodina zahrnuje súrodencov (a milencov) *Siegmunda* a *Sieglinde* a ich syna *Siegfrieda*; ich predok Wotan im umožní získať prsteň obra *Fafnera*, o ktorý bohovia prišli pre svoju neschopnosť dohodnúť sa s obrami (pozri *Fasolt*); zatiaľ čo boli Wales a Odin na love, ich dom prepadli; matka bola zabitá a *Sieglinde* prinútená k sobášu s *Hundingom* z klanu *Neidings*; Wales a *Siegmund* žili v lese ako psanci a bojovali proti klanu *Neidings*; boh Wotan mal rod Wälsung najradšej, ale z dôvodu zakázanej lásky *Siegmunda* a *Sieglinde* bol prinútený bohyňou *Frickou* súhlasiť, že jeho syn zomrie v boji (pozri *Brunhilda*); na *Siegfrieda* sa obrátil škriatok *Mime* z rodu *Niebelungov*, ktorý tiež dúfal, že získa magický prsteň; *Siegfried* zabil *Fafnera* premeneného na draka; vzal mu prsteň, ale keď stretol Wotana, zlomil jeho kopiju a týmto končil Wotanovu moc nad sebou; neskôr si vzal *Gutrune* a stal sa švagrom *Gunthera*; Hagenovou vraždou *Siegfrieda* dejová línia končí

<http://walkurepedia.wikia.com/wiki/W%C3%A4lsung>

Ar. Radckham: Sieglinde a Siegfried (ilustrácia, 1911)